

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในสังคมกับนโยบายปราบปรามผู้มีอิทธิพล : ศึกษาเฉพาะพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากร คือ ประชาชนสาขาอาชีพต่าง ๆ ในจังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่ ข้าราชการประจำ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว นักเรียน นักศึกษา และประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป และพักอาศัยในจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งประกอบด้วย 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอพระประแดง อำเภอพระสมุทรเจดีย์ อำเภอบางพลี และอำเภอบางบ่อ รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 895,342 คน (ข้อมูลจากสำนักงานสถิติจังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พ.ศ.2547)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

จากจำนวนประชากรในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ 895,342 คน ผู้วิจัยได้กำหนดเก็บข้อมูลในเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างในสัดส่วนร้อยละ 0.5 ของจำนวนประชากร ซึ่งจะสามารถกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 4,476 คน

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเก็บข้อมูลในเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วย

1. ผู้ที่มีหน้าที่ในการปราบปรามผู้มีอิทธิพล จำนวน 3 คน ดังนี้
  - 1.1 รองผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสมุทรปราการ
  - 1.2 ข้าราชการตำรวจระดับผู้กำกับการ

- 1.3 ข้าราชการตำรวจระดับรองผู้กำกับการ
2. ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากผู้มีอิทธิพลและนโยบาย จำนวน 8 คน
3. ประชาชนที่เป็นอาสาสมัครช่วยเหลือเจ้าพนักงาน จำนวน 4 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับ การรับรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนกับนโยบายปราบปรามผู้มีอิทธิพล ผู้วิจัยได้ใช้การสร้างแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลภูมิหลังส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง โดยจะประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน จำนวนปีที่อาศัยอยู่ในชุมชน ประสบการณ์ที่ได้รับจากผู้มีอิทธิพล ปัญหาผู้มีอิทธิพลในพื้นที่และความรู้สึกปลอดภัย

ส่วนที่ 2 เป็นแบบวัดการมีส่วนร่วมนโยบายการปราบปรามผู้มีอิทธิพลในรูปแบบต่าง ๆ คือ

1. การสนใจปัญหาผู้มีอิทธิพล หมายถึง กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจและมีการติดตามข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับผู้มีอิทธิพล
2. การวิเคราะห์ปัญหา หมายถึง นอกจากกลุ่มตัวอย่างจะให้ความสนใจเกี่ยวกับปัญหาผู้มีอิทธิพลแล้ว ยังใช้ความคิดในการวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ปัญหาดังกล่าว อาจจะมีการอภิปรายกันในหมู่เพื่อน หรือเสนอการวิเคราะห์ปัญหารวมทั้งมีการให้ข้อเสนอแนะไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. การหาข้อมูลเกี่ยวกับผู้มีอิทธิพล หมายถึง การมีส่วนร่วมที่ประชาชนมีความสนใจเพิ่มมากขึ้นจากการพูดคุย วิเคราะห์ถึงปัญหา ไปถึงระดับการหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้เข้าใจปัญหามากยิ่งขึ้น
4. การให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้มีอิทธิพล หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับการให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้มีอิทธิพล ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลนั้นมีข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าว นอกจากมีข้อมูลแล้วยังยินดีที่จะแจ้งข้อมูลที่รู้ให้ผู้อื่นหรือผู้ที่เกี่ยวข้องรู้ด้วย ซึ่งเป็นระดับการมีส่วนร่วมในระดับสูงขึ้นกว่าการหาข้อมูลของปัญหา
5. การวางแผนแก้ปัญหาผู้มีอิทธิพล หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับที่สูงขึ้น คือ เข้ามีส่วนร่วมในการคิดแก้ไขปัญหากับเจ้าหน้าที่หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปราบปราม

6. การติดตามผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับที่สูง นอกจากจะมีความสนใจในปัญหาผู้มีอิทธิพลแล้ว ยังติดตามการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่หรือผู้เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 3 เป็นการเก็บข้อมูลความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างถึงประโยชน์ที่กลุ่มตัวอย่างคิดว่าจะได้รับจากการมีส่วนร่วมในการปราบปรามผู้มีอิทธิพล

ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้ที่ได้รับผลกระทบจากผู้มีอิทธิพล โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับความเดือดร้อนจากผู้มีอิทธิพล เพื่อทราบถึงรูปแบบของกลุ่มผู้มีอิทธิพล การมีส่วนร่วมกับการแก้ไขปัญหาผู้มีอิทธิพลของกลุ่มตัวอย่างในรูปแบบต่าง ๆ

2. กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากนโยบายการปราบปรามผู้มีอิทธิพล โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากข้อมูลของตำรวจภูธรจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อทราบถึงรูปแบบของกลุ่มผู้มีอิทธิพล การมีส่วนร่วมกับการแก้ไขปัญหาผู้มีอิทธิพลของกลุ่มตัวอย่างในรูปแบบต่าง ๆ

3. กลุ่มประชาชนที่เป็นอาสาสมัครช่วยเหลือเจ้าพนักงาน เพื่อทราบถึงระดับการมีส่วนร่วม ความเข้าใจในนโยบายการปราบปรามผู้มีอิทธิพล

4. กลุ่มภาคราชการต่าง ๆ ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและผูปฏิบัติตามนโยบายในหน่วยราชการในจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อทราบถึงแนวทางในการบริหารและการปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อให้นโยบายดังกล่าวประสบผลสำเร็จ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดจากการปฏิบัติ พร้อมทั้งแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวเพื่อให้นโยบายประสบผลสำเร็จ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทำการทดสอบด้วยวิธีการทดสอบ (Pretest) เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องแบบสอบถามที่เหมาะสม เพื่อนำไปเก็บข้อมูลจริง โดยทดลองเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ต้องการศึกษา คือข้าราชการประจำ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว นักเรียน นักศึกษา และประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป และพักอาศัยในจังหวัดสมุทรปราการ

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาตรวจสอบคำถามของแบบสอบถามแต่ละข้อ จากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบอีกครั้งแล้วจึงนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรเป้าหมายต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยการแจกแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มเป้าหมายในจังหวัดสมุทรปราการด้วยตนเอง ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพไปพร้อม ๆ กัน ระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2547 ถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ.2548

การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งมีจำนวนตัวอย่าง 4,476 คน ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลได้เพียง 3,000 ชุด เนื่องจากผู้วิจัยถูกโยกย้ายก่อนจะดำเนินการเก็บข้อมูลและมีข้อมูลบางส่วนไม่ครบถ้วน จึงเหลือแบบสอบถามที่ใช้เพียง 2,968 ชุด คิดเป็นร้อยละ 66.3 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ได้รับผลกระทบจากผู้มีอิทธิพล จำนวน 1 คน ผู้ได้รับผลกระทบจากนโยบายการปราบปรามผู้มีอิทธิพล จำนวน 8 คน ประชาชนที่เป็นอาสาสมัครช่วยเหลือเจ้าพนักงาน จำนวน 4 คน และภาคราชการที่มีหน้าที่ปราบปรามผู้มีอิทธิพล จำนวน 3 คน

อนึ่ง ก่อนที่จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ให้กับประชากรกลุ่มเป้าหมายทราบและเข้าใจอย่างชัดเจน และขอความร่วมมือให้ตอบคำถาม และแบบสอบถามให้ตรงกับความจริงมากที่สุด

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติพรรณนา เพื่อที่จะบรรยายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และข้อมูลการมีส่วนร่วมในการปราบปรามผู้มีอิทธิพล โดยใช้ตารางแจกแจงความถี่ (Frequencies) โดยระบุค่าข้อมูลเป็นร้อยละ และบรรยายข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง